

Чому школи повинні використовувати виключно вільне програмне забезпечення

Річард Столмен

У статті Річард Столмен, засновник руху вільного програмного забезпечення викладає свої думки щодо того, чому школи повинні використовувати вільне програмне забезпечення.

Ключові слова: вільне програмне забезпечення

Є загальні причини, чому усі користувачі комп'ютерів повинні наполягти на використанні вільного програмного забезпечення. Воно дає свободу керувати комп'ютерами - з власницьким програмним забезпеченням комп'ютер робить те, що хоче власник програми, а не користувач. Вільні програми дають змогу користувачам співпрацювати друг з одним й розвиватися.

Ці причини відносяться до шкіл, оскільки вони відносяться до кожного. Але є спеціальні причини, коли ми говоримо про школи.

Насамперед, вільне програмне забезпечення дає змогу заощаджувати шкільні гроші. Навіть у найбільш багатих країнах школи мають певні проблеми з фінансуванням. Вільне програмне забезпечення дає змогу школам, як і іншим користувачам свободу копіювати та поширювати програмне забезпечення. Так, шкільна система може легально робити копії для всіх комп'ютерів у всіх школах. У бідних країнах це може допомогти скоротити розрив у розвитку інформаційних технологій. Ця причина очевидна. Вона хоч і важлива, але не є найважливішою. Розробники пропрієтарних програм можуть жертвувати копії програм школам, знімаючи в такий спосіб проблему закупівлі. (Зауважте! Школа, яка погодиться на таку пропозицію, має оплачувати майбутнє поновлення програм.) Проте давайте розглянемо глибші причини.

Школа повинна вказати дітям шлях життя, що буде дуже корисним суспільству в цілому. Якщо школи вчать вільному програмному забезпеченню,

то учні використовуватимуть його і після випуску. Завдяки цьому суспільство в цілому уникне домінування мегакорпорацій. Ці корпорації пропонують безоплатно зразки своїх програм школам з тією ж метою, з якою тютюнові компанії та наркоторговці пропонують свій товар безкоштовно, щоб захопити дітей. Але корпорації не будуть давати цим учням знижки, тільки-но вони виростуть та будуть дипломованими фахівцями.

Вільне програмне забезпечення дає можливість учням вивчати, як воно працює. Багатьом юнакам і юнкам цікаво розібратися, як працює комп'ютер та його програми. Саме у юному віці майбутні хороші програмісти мають отримати ці знання. Щоб навчитися добре писати програми, учні повинні прочитати багато вихідних кодів та написати багато власних. Вони мають читати і розуміти реальні програми, які люди справді використовують. Їм буде дуже цікаво побачити код програми, із якою реально працюють.

Власницьке програмне забезпечення ставить перепону їхній жадобі до знань словами: "Знання, яке ви хочете - таємниця. Вивчення забороняється"! Вільне програмне забезпечення заохочує кожного вчитися. Співтовариство вільних програм відкидає домінування бездушної технології, яке тримає народ в невігластві; ми заохочуємо учнів будь-якого віку й положення до того, щоб читати вихідний код і вчитися стільки, скільки вони хочуть знати. Школи, які використовують вільне програмне забезпечення, заохочують обдарованих до руху вперед.

Наступна причина навіть глибша, ніж попередня. Ми сподіваємося, що школи розкажуть учням основні факти і прищеплять корисні навички, але це ще не всі завдання школи. Найбільш фундаментальна місія шкіл полягає у тому, щоб вчити людей бути хорошими громадянами своєї країни й хорошими сусідами - щоб співпрацювати з тими, хто потребує їхньої допомоги. У сфері комп'ютерів це - навчати дітей спільно використовувати програмне забезпечення. Середня школа насамперед має прищепити учням думку: "Якщо вже ви приносите програмне забезпечення до школи, то ви повинні ділитись

ним з іншими дітьми". Звісно, школа повинна практикувати те, що проповідує: все програмне забезпечення, встановлене у школі, має бути доступним для копіювання учням, щоб вони могли брати його додому чи передавати іншим. Коли ви вимагаєте від дітей написати вдома програму, ви маєте дати їм вільне, а не крадене програмне забезпечення.

Залучення учнів до використання вільного програмного забезпечення та участь у житті співтовариства вільного програмного забезпечення - практичний урок життя. Це більш гуманний зразок для наслідування у житті, ніж запропонований магнатами. Школи всіх рівнів повинні використовувати виключно вільне програмне забезпечення.

Авторське право 2003 Річард Столмен. Дослівне копіювання і передрук цієї статті повністю дозволяється без ліцензійного платежу на будь-якому носії зі збереженням цього повідомлення.

<http://www.gnu.org/philosophy/schools.html>

Вільний переклад українською: Григорій Злобін, Вадим Машков, Львів, 2011 рік

Дослівне копіювання і передрук перекладу повністю дозволяється без ліцензійного платежу на будь-якому носії зі збереженням цього повідомлення та посиланням на оригінальну статтю Річарда Столмена.

Почему школам следует использовать только свободные программы

Ричард Столмэн

В статье Ричард Столмэн, основатель движения свободного программного обеспечения излагает свои мысли по поводу того, почему школам следует использовать только свободные программы.

Ключевые слова: свободное программное обеспечение

Why Schools Should Exclusively Use Free Software

Richard Stallman

The article by Richard Stallman, founder of the free software movement gives his opinion on why schools should use free software.

Key words: free software